

septembra 1871. pobudila je — kaže kralj — u nama žalosno uvjerenje, da se od toga sabora nije nadati uspješnomu djelovanju". Budući da je ugarska vlada znala, da Bedeković nije podesna ličnost za provođenje njezinih ciljeva, prihvati kralj njegovu molbu za otpust i imenova banske časti namjesnikom Antuna Vakanovića sa zadaćom, da provede nove izbore. Ma da su se ponovila vremena Rauchova s izbornom praksom i ličnim progonima, ipak je narod izabrao 47 narodnjaka, a samo 28 unionista; no Vakanović popravi poraz time, da je u sabor pozvao 47 virilista, mahom unionista, pa tako ostade narodna stranka, premda je na biralištu pobijedila, u manjini. Položaj narodne stranke bijaše veoma nezgodan. Povratak bečkih mjerodavnih krugova na dualizam, a naročito učvršćenje njegovo imenovanjem grofa Julija Andrássyja ministrom spoljnih posala (14. nov. 1871.), koga je u Budimpešti zamijenio grof Menhart Lónyay, bijaše za nju jasan znak, da će prije ili kasnije i na biralištu dijeliti sudbinu svojih drugova za Rauchovih izbora 1868. U takovu raspoloženju narodna se stranka odazva pozivu novoga ministra predsjednika Lónyaya, da stupi u pregovore s jedne strane s unionistima, a s druge s ugarskom vladom. Narodna stranka pristade uz uvjet, da se provede revizija nagodbe i da se imenuje banom čovjek, u koga će ona imati povjerenja. Sada se slože narodnjaci i unionisti pa izaberu regnikolarnu deputaciju (9. jula), u koju je ušlo polovica jednih i polovica drugih od dvanaestorice članova.¹ Dne 6. novembra predložiše oni ugarskoj jednakobrojnoj deputaciji nuncij, u kojem zatražiše: hrvatski će poslanici na zajedničkom saboru sami između sebe birati pet članova u delegacije, a ne će ih birati čitav zajednički sabor; bana imenuje kralj bez prijedloga i protupotpisa ministra predsjednika; ban nosi naslov „ban - ministar zemaljski kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije“, da se time jače istakne njegova odgovornost hrvatskom saboru; Hrvatska će „sama svojim financijama i državnim dobrom samostalno upravljati, plaćajući zajedničkoj ugarskoj državnoj blagajni redovite svote, koje bude dužna doprinositi za skupne poslove“; hrvatski ministar u Pešti ne može uplivati na hrvatsku autonomiju, već ima u ministarskom vijeću jedino zastupati hrvatske interese.

Ali ove je prijedloge iza dugoga oklijevanja odbila do jednoga

¹ Unionisti bili su: Makso Prica, Jovan Živković, Miroslav Kraljević, Svetozar Kušević, barun Prandau i Petar Horvat; narodnjaci: Ivan Mažuranić, Ante Jakić, Nikola Krešić, biskup Strossmayer, Mato Mrazović i Ivan Vončina.